

Eindbeslissing en strategisch MER Inname restgronden LS

Overwegingsdocument ontvangen adviezen en inspraakreacties

Haven van Antwerpen-Brugge & Maatschappij Linkerscheldeoever

Datum: 07/08/2023

DOCUMENTGESCHIEDENIS (BOVENSTE RIJ IS HUIDIGE VERSIE)

Versie	Datum	Opmerkingen
02	07/08/2023	Eindversie (evaluatie i.f.v. eindbeslissing initiatiefnemers)
01	14/07/2023	Versie voor team Omgevingseffecten (evaluatie i.f.v. MER)

DOCUMENTVERANTWOORDELIJKHEID

Titel	Plan-MER 'Inname restgronden LSO'
Projectnummer	P.017802
Oprachtgever	Haven van Antwerpen-Brugge en Maatschappij Linkerscheldeover
Contactpersoon opdrachtgever	Johan Hoeben
Auteur(s)	Johan Hoeben, Ine Darras

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING	4
2. OVERZICHT EN EVALUATIE VAN DE ONTVANGEN ADVIEZEN	6

1. INLEIDING

Voorliggend overwegingsdocument omvat een antwoord op de diverse adviezen die zijn geformuleerd naar aanleiding van het openbaar onderzoek van de ontwerpbeslissing en het plan-MER 'Inname restgronden Linkerscheldeoever'.

De adviesvraag werd verstuurd op 6 april 2023 met het verzoek een advies uit te brengen binnen 45 kalenderdagen. Advies werd gevraagd aan de volgende instanties (cfr advieslijst team MER):

Gemeenten Beveren, Sint-Gillis-Waas en Zwijndrecht	milieudienst@beveren.be milieu@sint-gillis-waas.be milieudienst@zwijndrecht.be
Provinciebestuur Antwerpen, Dienst Ruimtelijke Planning	ruimte@provincieantwerpen.be
Omgevingsvergunningen	omgevingsvergunningen@provincieantwerpen.be
Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, Dienst Ruimtelijke Planning	ruimtelijke.planning@oost-vlaanderen.be
Omgevingsvergunningen	omgevingsvergunning@oost-vlaanderen.be
Agentschap Natuur en Bos	pb-cd.anb@vlaanderen.be
Agentschap Natuur en Bos – Oost-Vlaanderen	aves.ovl@vlaanderen.be
INBO	advisering@inbo.be
Onroerend Erfgoed	adviezen@onroerenderfgoed.be
Departement MOW	advies.departement@mow.vlaanderen.be
Polderland van Waas	info@polderlandvanwaas.be
Departement Landbouw en Visserij – Oost-Vlaanderen	adviesvraag.oostvlaanderen@lv.vlaanderen.be
VLM Regio Oost (Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant)	PMOost@vlm.be
VLM Regio West (West- en Oost-Vlaanderen)	projectsecretariaat.west@vlm.be
Departement Omgeving – Omgevingsplanning en projecten - Antwerpen	GOP.ANT.omgeving@vlaanderen.be
Departement Omgeving – Omgevingsplanning en projecten - Oost-Vlaanderen	GOP.OVL.omgeving@vlaanderen.be
VMM Afdeling Operationeel Waterbeheer	watertoets@vmm.be
CIW	Ciw-sec@vmm.be

OVAM, Afdeling Bodembeheer	MERadvies@ovam.be
Agentschap Ondernemen en Innoveren, Entiteit Ruimtelijke Economie	ruimtelijke.economie@vlaanderen.be
Fluxys	infoworks@fluxys.com
Elia	sts.vlaanderen@elia.be

Tijdens de adviesperiode werden door verschillende instanties schriftelijke adviezen uitgebracht. Het advies van het schepencollege van Zwijndrecht werd laattijdig ontvangen, i.e. buiten adviestermijn. Ook van Elia werd nog laattijdig een advies ontvangen, buiten adviestermijn maar binnen de periode van het openbaar onderzoek.

Het openbaar onderzoek liep van 19 april t.e.m. 17 juni 2023 en was raadpleegbaar op de websites van Haven van Antwerpen-Brugge, Maatschappij Linkerscheldeover, gemeentebestuur Beveren, gemeentebestuur Zwijndrecht, gemeentebestuur Sint-Gillis-Waas en de website van de Vlaamse overheid. Het openbaar onderzoek werd gepubliceerd in de Gazet van Antwerpen – editie Waasland op donderdag 13 april 2023.

Uit de processen-verbaal van sluiting van het openbaar onderzoek, respectievelijk bij de gemeentebesturen Sint-Gillis-Waas, Beveren en Zwijndrecht blijkt dat er bij geen van de gemeentebesturen een bezwaarschrift of inspraakreactie werd ontvangen.

Tijdens de looptijd van het openbaar onderzoek werden er evenmin schriftelijke bezwaren of inspraakreacties ontvangen bij de initiatiefnemers Havenbedrijf Antwerpen-Brugge of de Maatschappij Linkerscheldeover. Tijdens de periode van het openbaar onderzoek werden eveneens (mondelijke) overlegmomenten georganiseerd met instanties of organisaties, wanneer daarom werd verzocht. Indien er tijdens deze overlegmomenten informatie werd aangeleverd, die aanleiding heeft gegeven tot aanpassingen, worden deze tevens vermeld in dit overwegingsdocument.

2. OVERZICHT EN EVALUATIE VAN DE ONTVANGEN ADVIEZEN

Datum advies (ontvangst)	Indiener	Inhoud advies/reactie
11-04	Agentschap Onroerend Erfgoed	Melding dat er geen advies wordt uitgebracht vermits de gronden niet in een beschermd landschap gelegen zijn. Evaluatie: Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing.
24-04 (02-05)	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid	Gunstig advies, mits rekening wordt gehouden met voorwaarde: Het effect van deze verhoogde afstroming en verminderde infiltratie moet als beperkt negatief aangeduid worden. Hierdoor komt de effectbeoordeling voor water op eerder neutraal in plaats van beperkt positief. Evaluatie: Het klopt dat er mogelijk een toename van de afstroming kan zijn, al zal deze wellicht beperkt zijn gezien de hoge doorlaatbaarheid van de bodem en de vlakke topografie. Niettemin nemen we 'toename afstroming' mee als effect in het MER, en we beoordelen dit effect als beperkt negatief. Binnen de discipline water zijn naast 2 verwaarloosbare effecten nu dus ook een beperkt positief én een beperkt negatief effect. Dat betekent echter niet dat het effect in globo 'neutraal' zou zijn, de scores voor de individuele beoordelingscriteria mogen immers niet bij elkaar opgeteld worden. Het advies geeft aanleiding tot aanpassing van het MER, de effectgroep 'toename afstroming' wordt toegevoegd in de discipline Water.
27-04	Departement Landbouw en Visserij	Het advies van Departement Landbouw en Visserij wordt hieronder behandeld en geëvalueerd per onderwerp. Restgronden: Binnen de restgronden ligt nog ca. 12 ha aan gronden die aangegeven zijn als zijnde in landbouwgebruik, hoofdzakelijk als akkerbouw. Gezien het gaat om geïsoleerde percelen, die niet in een agrarische bestemming liggen, is de directe impact op landbouw beperkt, maar dient deze toch onderzocht te worden binnen de discipline mens - ruimtelijke aspecten in het vervolgproces. Als milderende maatregel hierbij dienen minstens de bepalingen uit de pachtwet of uit een andere overeenkomst gesloten met de gebruiker van het perceel gerespecteerd te worden. Evaluatie: Het programma restgronden LSO beoogt geen fysieke ingrepen of bouwkundige handelingen op de terreinen van de restgronden en evenmin een wijziging van gebruiksrechten op deze terreinen. Zoals toegelicht in hoofdstuk 8.2 van het MER worden enkel cumulatieve effecten, gekoppeld aan het natuurverlies, gekoppeld aan de bescherming als Vogelrichtlijngebied beoordeeld. Het louter verlies van de natuurwaarden gekoppeld aan het volgelrichtlijngebied bevat onvoldoende aanknopingspunten om een beoordeling binnen de discipline mens-ruimte mogelijk te maken. Daarom werd deze discipline niet verder behandeld in dit strategisch MER.

Datum advies (ontvangst)	Indiener	Inhoud advies/reactie
		<p>Algemeen: In de berekening is uitgegaan van de compensatiefactoren die INBO adviseert, waaronder factor 2,5 voor riet en water. Indien de habitats voorafgaand aan de vernietiging van bestaande habitats worden gecreëerd én kunnen rijpen, kan in de regel een compensatiefactor 1 volstaan. Wij vragen om toch in de mate van het mogelijke deze compensatiefactor 1 na te streven en zo de nodige oppervlakte landbouwgrond wat te beperken.</p> <p>Evaluatie: Het programma “inname restgronden LSO” heeft als doel dat de restgronden op korte termijn worden vrijgemaakt voor economische ontwikkeling. Dit betekent dat de natuurcompensatie eveneens op korte termijn moet worden uitgevoerd. Daardoor kan er niet worden gewacht totdat rietvegetaties volledig hebben kunnen rijpen, vooraleer deze restgronden vrij te geven voor economische ontwikkeling.</p> <p>Landbouwgebruik compensaties: INBO adviseert dat het verlies van foerageergebied voor de bruine kiekendief te compenseren is als volgt : 60% natuurlijke structuren, in de mate van het mogelijke aansluitend bij dijken of waterlopen [...] en 40% bijkomende maatregelen in de polder [...]. De compensatiefactor hangt af van het kwaliteitsniveau van het te compenseren gebied. Minstens een deel van deze compensaties kan ook door landbouwers uitgevoerd worden.</p> <p>Evaluatie: In de inrichtingsplannen voor de natuurcompensatie (bijlage 3 bij het MER) is reeds voorzien dat een gedeelte van de compensaties zal worden uitgevoerd onder de vorm van kiekendiefvriendelijke teelten door landbouwers. Ook kunnen er landbouwers – naargelang de situatie – mogelijk ingezet worden voor sommige natuurbeheersdaden in enkele andere zones van de natuurcompensaties.</p> <p>Beverse Dijk: De percelen zijn aangeduid binnen het GRUP Waaslandhaven fase 1, Art. 3 Koppelingsgebieden als reservatiegebied en reservegebied voor bufferzone. Zolang echter de bufferzone nog niet werd vastgelegd binnen een goedgekeurd BPA heeft het gebied, volgens de ons beschikbare gegevens, de bestemming landbouw. De percelen zijn bovendien grotendeels in landbouwgebruik.</p>

Datum advies (ontvangst)	Indiener	Inhoud advies/reactie
		<p>Evaluatie: Het GRUP Waaslandhaven fase 1 voorziet in het bestemmingsvoorschrift voor de koppelingsgebieden. Art. 3.4 van het bestemmingsvoorschrift stelt dat de gemeente een gemeentelijk RUP <i>kan</i> maken voor de verdere ordening, maar stelt dit niet als voorwaarde. Artikel 3.1 stelt dat in koppelingsgebied “alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen voor de instandhouding en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de landschapswaarden toegelaten.” Artikel 3.2 stelt verder dat in koppelingsgebied Kallo “in de buffer die werken, handelingen, voorzieningen en functiewijzigingen zijn toegelaten die gericht zijn op de instandhouding, de vervanging, het herstel of de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden die ingevolge de bepalingen over de speciale beschermingszones in het decreet natuurbehoud nodig zijn om de bestemming zone voor zeehavens en watergebonden bedrijven blijvend te kunnen realiseren.” Het geplande natuurcompensatieproject is daardoor realiseerbaar in overeenstemming met het geldende bestemmingsvoorschrift.</p> <p>Voorwaarden inrichting foerageergebied: In een informeel advies over deze gronden gaf het departement Landbouw en Visserij al mee (onze ref. 2019_005772): Het departement Landbouw en Visserij kan akkoord gaan met de inrichting van deze gebieden i.f.v foerageergebieden voor de bruine kiekendief onder de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De noodzaak en de reden van deze aanvraag moeten duidelijk worden beschreven in de officiële aanvraag. - Het Departement Landbouw en Visserij is van mening dat deze kiekendieftelton zeker in beheer kunnen zijn van landbouwers, maar dat dit enkel en alleen op vrijwillige basis kan gebeuren. - Omdat er geen teeltvrijheid meer is op deze gronden (men wenst er enkel kiekendieftelton) en door de aanleg van akkerranden en verbrede grachten wordt de effectief productieve oppervlakte voor landbouw kleiner. Een optimaal professioneel landbouwgebruik is hier o.i. niet meer mogelijk. In functie van het compenseren van onteigende landbouwgronden dienen er terug even volwaardige landbouwgronden als ruilgronden aangeboden te worden. Daarvoor komen deze gronden bijgevolg niet meer volledig in aanmerking. Er dient rekening gehouden te worden met de pachtovereenkomst of eventueel andere afgesloten overeenkomsten met de gebruikers van deze percelen en de inrichting dient te gebeuren in overleg met de landbouwers. - De aanvraag tot het inrichten van dit gebied naar foerageergebied voor de Bruine Kiekendief dient ook in overleg met alle betrokken actoren (grondenbank VLM, landbouwers, Havenbedrijf, ..) te gebeuren. - De aanwezigheid van een foerageergebied voor de bruine kiekendief mag geen beperking opleggen op landbouwbedrijfszetels in de omgeving (ook niet als deze wensen uit de breiden). - Dit advies blijft gelden, voor zover op vandaag nog niet aan de voorwaarden zou voldaan zijn. <p>Evaluatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De noodzaak en doelstelling van het programma ‘inname restgronden LSO’ is duidelijk aangegeven in het MER en in de ontwerpbeslissing.

Datum advies (ontvangst)	Indiener	Inhoud advies/reactie
		<ul style="list-style-type: none"> - Natuurcompensaties onder de vorm van kiekendiefvriendelijke teelten gebeuren steeds op overheidsgronden. Geïnteresseerde landbouwers zullen zich op vrijwillige basis kandidaat kunnen stellen voor de uitvoering van deze kiekendiefvriendelijke teelten onder de vorm van pasmuntovereenkomsten en beheerovereenkomsten. De voorwaarden waaronder een teelt in aanmerking wordt genomen als kiekendiefvriendelijke teelt worden afgestemd op de voorwaarden die gelden conform de inrichtingsnota voor het foerageergebied Bruine Kiekendief in het kader van de instandhoudingsmaatregelen. - Alle overheidsgronden die worden ingezet voor de natuurcompensatie werden in der minne verworven hetzij door aankoop, hetzij door grondruiling. Eventuele opzeg van pacht- of andere overeenkomsten met de gebruikers van percelen gebeurt daarbij in onderling overleg. - De natuurinrichting in het gebied Beverse Dijk gebeurt in overleg met de betrokken actoren. Voor de herinrichting van het gebied werd ook reeds overleg georganiseerd met de betrokken landbouwers. - De natuurinrichting in het in het gebied Beverse Dijk introduceert geen nieuwe habitattypes in het gebied. Daardoor brengt de realisatie van de bijkomende natuurcompensatie geen nieuwe criteria (bv. strengere kritische depositiewaarden) met zich mee. Met de geplande natuurinrichting is er voor gekozen om geen gevoelig habitatype aan te leggen in de nabijheid van de landbouwbedrijfszetels in het gebied, en bovendien aan de windopwaartse zijde (t.o.v. de overheersende windrichting) van de landbouwbedrijfszetels. <p>Er wordt m.a.w. voldaan aan de voorwaarden gesteld in dit advies.</p> <p>Kreken van Salegem: Ook hier vragen wij een goed overleg met de betrokken landbouwers, zodat kan gezocht worden naar de beste methode (beheer door landbouw, opkopen van de gronden met vergoeding voor eigenaar en gebruiker, ...) die best aansluit bij de wensen en bedrijfsvoering van deze landbouwers. Ook hier mag deze natuurontwikkeling geen claim leggen op de landbouwbedrijfsvorming in de omgeving.</p> <p>Evaluatie: Hiervoor wordt verwezen naar de voorgaande overweging. Bijkomend geldt het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De natuurinrichting in het krekengebied Salegem gebeurt in overleg met de betrokken actoren, waaronder het Agentschap Onroerend Erfgoed, de grondenbank VLM, het polderbestuur Land van Waas, Natuurpunt, het gemeentebestuur en de landbouwsector (toelichting gemeentelijke landbouwwraad). Voorafgaand aan de indiening van de vergunningsaanvraag voor omgevingsvergunning en tijdens de uitvoeringswerken zal er nog overleg worden georganiseerd met de lokale landbouwers in het gebied. - De natuurinrichting in het krekengebied Salegem gebeurt door de aanleg van habitattypes die reeds in het gebied aanwezig zijn en waarvan het areaal wordt uitgebreid door de compensaties. Daardoor brengt de realisatie van de natuurcompensatie geen nieuwe criteria (bv. strengere kritische depositiewaarden) met zich mee dan dat er thans reeds aanwezig zijn in het gebied. Bovendien is de natuurinrichting hoofdzakelijk gelegen aan de windopwaartse zijde (t.o.v. de overheersende windrichting) van de landbouwbedrijfszetels in het gebied. -

Datum advies (ontvangst)	Indiener	Inhoud advies/reactie
		Eindconclusie: Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER, het natuurcompensatieplan bij het MER of de ontwerp-beslissing.
05-05	Fluxys Belgium	<p>Er moet rekening worden gehouden met de aanwezige aardgasvervoersinstallaties (met bijhorend plan).</p> <p>Evaluatie: Het programma restgronden LSO beoogt geen fysieke ingrepen of bouwkundige handelingen op de terreinen van de restgronden . Het programma restgronden heeft enkel tot doel om de latere inname van deze restgronden mogelijk te maken. Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing. De informatie over de aanwezige aardgasvervoersinstallaties zal worden overgemaakt aan de betrokken eigenaars en/of gebruikers van de respectieve terreinen met het oog op eventuele geplande activiteiten in de toekomst op het terrein.</p>
11-05	OVAM	<p>Bij grondverzet op gronden in het projectgebied moet rekening worden gehouden met de bepalingen over het grondverzet in het VLAREBO-besluit [...].</p> <p>Bij ontharding kan men een verontreiniging aanwezig onder de verharding verspreiden. Om na te gaan hoe hiermee aan de slag te gaan, werd een handleiding voor ontharders opgesteld. [referentie handleiding]</p> <p>Relevante informatie over de bodemkwaliteit in het projectgebied is te raadplegen via [referentie betreffende websites].</p> <p>Evaluatie: Het programma restgronden LSO beoogt geen fysieke ingrepen of bouwkundige handelingen op de terreinen van de restgronden. De bepalingen uit het advies van OVAM hebben hun uitwerking bij de latere realisatie van de bouwkundige handelingen door de eigenaars of gebruikers van deze terreinen, hetgeen niet het voorwerp is van dit programma. Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing.</p>
15-05 (17-05)	Gemeentebestuur Beveren (College van Burgemeester en Schepenen)	<p>Gunstig advies, op voorwaarde dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nu en in de toekomst geen natuurbeheertype 4 wordt voorgesteld op de landbouwpercelen die als foerageergebied worden voorgesteld - deze percelen steeds in de verzamelaangifte voor landbouwers opgenomen kunnen worden - een vergoeding wordt voorzien voor de landbouwer mocht er een broedgeval van een beschermde soort zijn - bemesting en gewasbescherming mogelijk blijft - bij de opmaak van een natuurbeheerplan Beverse Dijk geen ruimer globaal kader wordt opgemaakt waarbij andere gronden worden opgenomen dan nu aangeduid in het strategisch MER.

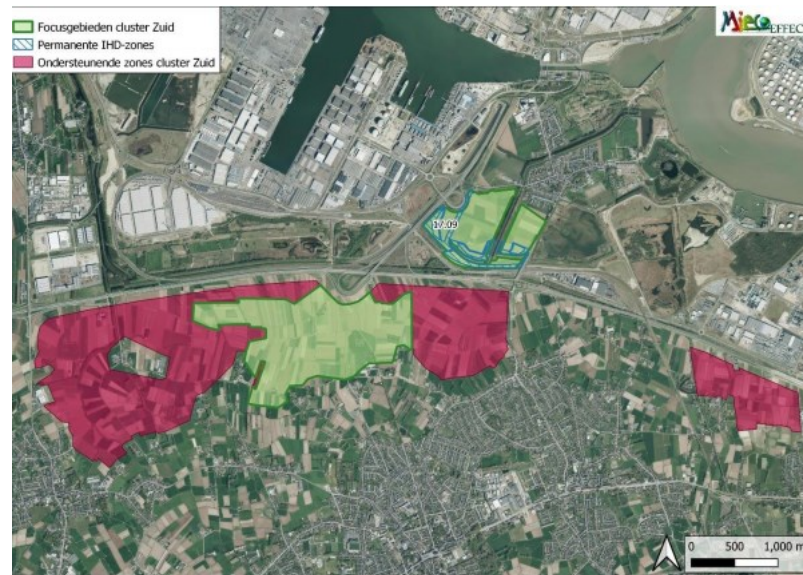
Datum advies (ontvangst)	Indiener	Inhoud advies/reactie
		<p>Evaluatie: De voorwaarden geformuleerd door het schepencollege van Beveren hebben betrekking op het natuurbeheerplan dat pas zal worden opgesteld na de realisatie van de natuurcompensaties. De scope (afbakening) en het type natuurbeheerplan (in principe type 3) zullen bij de start van het natuurbeheerplan aangegeven worden. De concrete voorwaarden inzake bemesting en gewasbescherming, voor de teelten als natuurcompensatie zullen in het kader van de opmaak van het natuurbeheerplan worden afgestemd op de voorwaarden die zullen gelden voor de teelten als instandhouding, zodat er voor de betrokken landbouwers een uniforme behandeling in de bevraging en toewijzing van deze teelten op overheidsgronden kan nagestreefd worden. Het natuurbeheerplan zal geen uitspraak kunnen doen over de vergoeding aan landbouwers voor broedgevallen, omdat er hiervoor reeds een wettelijke regeling geboden worden (beheerovereenkomst VLM). Het ontwerp van natuurbeheerplan zal cfr. de geldende regelgeving op zich aan een openbaar onderzoek worden onderworpen. Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing.</p>
25/05	Agentschap Natuur en Bos (ANB)	<p>Gunstig advies</p> <p>Evaluatie: Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing.</p>
25/05	Gemeentebestuur Sint-Gillis-Waas (College van Burgemeester en Schepenen)	<p>Gunstig advies</p> <p>Evaluatie: Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing.</p>
08/05 (14/06)	Elia	<p>Er moet rekening worden gehouden met aanwezige hoogspanningslijnen, hoogspannings- en signalisatiekabels en hoogspanningsstation (met bijhorende plannen).</p> <p>Evaluatie: Het programma restgronden LSO beoogt geen fysieke ingrepen of bouwkundige handelingen op de terreinen van de restgronden. Het programma restgronden heeft enkel tot doel om de latere inname van deze restgronden mogelijk te maken. Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing. De informatie over de aanwezige hoogspanningslijnen, hoogspannings- en signalisatiekabels en hoogspanningsstation zal worden overgemaakt aan de betrokken eigenaars en/of gebruikers van de respectieve terreinen met het oog op hun geplande activiteiten op het terrein.</p>
23/05 (27/06)	Gemeentebestuur Zwijndrecht (College van Burgemeester en Schepenen)	<p>Voorwaardelijk gunstig, mits rekening wordt gehouden met de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De gemeente Zwijndrecht zal eens te meer netto natuurverlies lijden. Het gemeentebestuur vraagt om zoveel mogelijk van de compensatie op het grondgebied van de gemeente te voorzien. - Zwijndrecht vraagt om de aansnijding van de restpercelen aan te grijpen om globaal meer duurzaamheidsambitie aan de dag te leggen binnen het havengebied: hittestress- en droogtebestrijding, groenblauwe stapstenen, ruimte voor ecologie en biodiversiteit op perceelsniveau. Dit zijn geen fantasietjes die enkel voor bestemmingstype II-III-IV gelden. - De buffering naar andere zones (natuurgebieden, woongebieden,...) moet op eigen terreinen gebeuren.

Datum advies
(ontvangst)

Indiener

Inhoud advies/reactie

Evaluatie: In hoofdstuk 1.3. van de natuurcompensatienota (bijlage 3 bij het MER) wordt toegelicht dat de natuurcompensatie voor het verlies aan foerageergebied voor Bruine kiekendief in juridisch opzicht duidelijk moet kunnen worden onderscheiden van de instandhoudingsmaatregelen en dat deze natuurcompensatiemaatregelen ook aanvullend ten opzichte van de instandhoudingsmaatregelen moeten worden uitgevoerd. In de “inrichtingsnota instandhoudingsmaatregelen foerageergebied Bruine Kiekendief voor het Vogelrichtlijngebied Schorren en Polders van de Beneden-Schelde” werden deze zones voor de inrichting van de instandhoudingsmaatregelen onderzocht. In de cluster zuid werd voor het grondgebied van Zwijndrecht enkel een ondersteunende zone voorgesteld, waar vrijwillige maatregelen voor kiekendiefteelten door landbouwers kunnen worden getroffen (zie onderstaande figuur 6.6 uit de inrichtingsnota). Er wordt nagestreefd om per cluster direct een voldoende robuust foerageergebied te kunnen ontwikkelen. Daardoor is het voor het programma ‘Inname restgronden LSO’ niet wenselijk om de bedoelde natuurcompensaties op het grondgebied van Zwijndrecht te voorzien.

Datum advies (ontvangst)	Indiener	Inhoud advies/reactie
		<p>De vraag naar meer duurzaamheidsambitie bij de invulling op de restgronden werd reeds beantwoord in de richtlijnen van het MER. Waarbij werd aangegeven dat deze vraag niet concreet in te vullen is door het plan-MER. Enkel het verdwijnen van de natuurwaarden gekoppeld aan de SBZ-V t.a.v. de restgronden wordt beschouwd in het plan-MER. Het opmaken van concrete projectplannen voor de ontwikkeling van de gronden gebeurt in een volgende fase, het initiatief hiervoor ligt bij de bedrijven die instaan voor deze ontwikkeling. Omdat de restgronden nagenoeg uitsluitend terreinen in privaat eigendommen betreft, is er hierdoor weinig sturing mogelijk. In samenspraak met de gemeentebesturen en de bedrijven moet er daarom bekeken worden hoe dit verder kan worden aangepakt.</p> <p>De vraag inzake buffering naar andere zones, die op eigen terreinen moet gebeuren, kan eveneens niet worden beantwoord in het voorliggend MER. Enkel het verdwijnen van de natuurwaarden gekoppeld aan de SBZ-V t.a.v. de restgronden maakt immers het voorwerp uit van het plan-MER. Het opmaken van de concrete projectplannen voor de ontwikkeling van de gronden gebeurt in een volgende fase, het initiatief hiervoor ligt bij de bedrijven die instaan voor deze ontwikkeling. Het realiseren van voldoende buffering t.o.v. de omliggende gebieden zal een plaats moeten krijgen bij deze ontwikkeling van de gronden en bij de beoordeling van de concrete vergunningsaanvragen.</p> <p>De opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassing van het MER of de ontwerp-beslissing.</p>

Tijdens de looptijd van het openbaar onderzoek heeft de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de initiatiefnemers geïnformeerd dat het onwaarschijnlijk is dat de Lokale Grondenbank Linkerscheldeoever alle kadastrale percelen waarop de natuurcompensatie voor de inname van de restgronden LSO gepland was, effectief in der minne zal kunnen verwerven. Op basis van deze informatie van de VLM werden de natuurinrichtingsplannen voor de gebieden Beverse Dijk te Kallo (Beveren) en Salegem te Meerdonk (Sint-Gillis-Waas) in overeenstemming gebracht met de mogelijkheden qua grondverwerving van kadastrale percelen. Daarmee werd de te realiseren compensatieoppervlakte in het gebied Beverse Dijk in zekere mate verlaagd door schrapping van een beperkte zone en de te realiseren compensatieoppervlakte in Salegem in beperkte mate verhoogd door toevoeging van enkele percelen. De totale natuurcompensatieopgave bleef daarbij behouden.

Deze beperkte wijzigingen van de natuurinrichtingsplannen werden opgenomen in de finale versie van het strategisch MER, de natuurcompensatienota in bijlage 3 bij het MER, de milieubeoordeling over het natuurcompensaties (bijlage bij de natuurcompensatienota) en in de eindbeslissing van de Haven van Antwerpen-Brugge en Maatschappij Linkerscheldeoever, als initiatiefnemers, over het programma 'inname restgronden LSO'.

Tijdens de looptijd van het openbaar onderzoek heeft de Beheercommissie Natuur LSO aan de initiatiefnemers gevraagd om de uitvoeringsmodaliteiten aan te passen voor de natuurcompensatie-onderdelen die bestaan uit kiekendiefvriendelijke teelten of akkers met wintergraan. ANB wenst dat de uitvoeringsmodaliteiten en/of randvoorwaarden voor kiekendiefvriendelijke teelten en akkers met wintergraan uniform voor heel het foerageergebied Bruine Kiekendief worden toegepast, ongeacht of deze maatregelen worden uitgevoerd in het kader van instandhouding of in het kader van natuurcompensatie, zodat voor alle betrokken landbouwers eenzelfde set van voorwaarden kan worden aangehouden. De natuurcompensatienota in bijlage 3 bij het MER werd aangepast met de vermelding dat deze uitvoeringsmodaliteiten en/of randvoorwaarden verder zullen worden uitgewerkt in de natuurbeheerplannen.

Tijdens de looptijd van het openbaar onderzoek heeft Natuurpunt Waasland – kern Noord aan de initiatiefnemers gevraagd om op het inrichtingsplan voor het natuurgebied Rietland in het krekengebied Salegem de grenslijn tussen kiekendiefteelten en natte graslanden te wijzigen voor 1 kadastraal perceel aan de Salegemdijk zodat deze samenvalt met de grens van het historisch permanent grasland. De aanpassing van deze grenslijn werd opgenomen in de betreffende figuren in de finale versie van het strategisch MER, de natuurcompensatienota in bijlage 3 bij het MER en in de eindbeslissing van de Haven van Antwerpen-Brugge en Maatschappij Linkerscheldeoever, als initiatiefnemers over het programma 'inname restgronden LSO'.

Omwille van deze bovenvermelde, beperkte wijzigingen in de natuurinrichtingsplannen werd een aanvullend advies gevraagd aan het ANB. Het aanvullend advies van het ANB d.d. 12-07-2023 was gunstig.